

10674_page_40

“στενή καί άνάντης” η οδός των γενναίων “φιλομοχθούντων προς τήν άνάβασιν”²³, οι οποίοι δέονται και παρακαλούν το Θεό για τις αμαρτίες του ηγεμόνα και είναι σύμμαχοι “των τής ήγεμονίας δουλειμάτων τε και πραγμάτων”²⁴. Επίσης γίνεται μνεία πολλών μετοχιών και κτημάτων της Μονής σε διάφορα μέρη και ιδιαίτερα των δύο μετοχιών στην περιοχή της Ξάνθης, του Αγίου Παντελεήμονος με τα αμπέλια και τα περιβόλια και τα χωράφια που απέκτησε η Μονή “από προσενέξεως τής Άκροπολίτισσας”²⁵ και του μετοχίου του Περιθεωρίου, το οποίο ονομάζει, όπως και η Θεοδώρα Κομνηνή στο αφιερωτήριο έγγραφό της, μετόχι του Αγίου Γεωργίου²⁶.

Μπορεί εύκολα να επισημάνει κανείς στο χρυσόβουλλο αυτό, αφ’ ενός μεν την ύπαρξη πολλών κτημάτων στην κατοχή της Μονής Βατοπαιδίου για την κάλυψη των υλικών και πνευματικών της αναγκών, την προσπάθεια των μοναχών και την αγωνία τους για την κατοχύρωση των κτημάτων τους, την αγάπη και εκτίμηση του Ανδρονίκου προς τη μοναστική πολιτεία και ειδικότερα προς τη Μονή Βατοπαιδίου, και αφ’ ετέρου την ύπαρξη δύο μετοχιών του Βατοπαιδίου στην Ξάνθη, του Αγίου Παντελεήμονος και του Αγίου Γεωργίου, τα οποία πρέπει να ήσαν στην ίδια περιοχή. Και τούτο διότι, όπως φαίνεται, το πρώτο μετόχι το απέκτησε η Μονή από προσόδους της Ακροπολίτισσας, κάποιας πλούσιας πιθανόν κυρίας, της οποίας το όνομα αναφέρεται σε διζαντινό έγγραφο της εποχής εκείνης, που περιγράφει τα σύνορα του μετοχίου του Αγίου Γεωργίου στο Περιθεώριο. Το έγγραφο αυτό με πιθανή χρονολογία 1329, πρέπει να ανήκει στον Ανδρόνικο Γ’ κάνει λόγο για αμπέλια, χωράφια και μυλοτόπια του Αγίου Γεωργίου Καλαμιτζιώτη “εις τόν καταρρέοντα ποταμόν” πλησίον “τής γής τής Άκροπολιτίσσης”, “Πλησίον τής δημοσίας οδοῦ... Ξανθείας άπερχομένης των... καί τής έτέρας οδοῦ εις τό Καλαμύτζιν”· επίσης για τον καθορισμό των συνόρων γίνεται αναφορά “στην άγνωτάτη έπισκοπή τής Άναστασιουπόλεως... πλησίον του άγιου Κήρυκος”· ακόμη γίνεται λόγος για άλλο κτήμα που “κατά λόγον περισοείας άπεοπάσθη άρτίως από τής γής τής Άκροπολιτίσσης πλησίον... μέσον των δύο ρεουσών και τής οδοῦ

23. Αυτόθι, σ. 16.

24. Αυτόθι, σ. 17.

25. Αυτόθι, σ. 18.

26. Αυτόθι, σ. 18. Αναφέρεται δε επί λέξει: “Εις τό Περιθεώριον μετόχιον εις όνομα του Άγιου Γεωργίου μετά τής νομής και περιοχής αυτού και τής περι αυτό γής τής έπιλεγομένης του Σελαρίου. Κατέχουσι δέ οι αυτοί μοναχοί και Πλανιήν εις τά δουνά τής Ξανθείας έπιλεγομένην του Βου τό Πηγάδι ...”

“στενή και άνάντης” η οδός των γενναίων “φιλομοχθούντων προς τήν άνάβαοιν”²³, οι οποίοι δέονται και παρακαλούν το Θεό για τις αμαρτίες του ηγεμόνα και είναι σύμμαχοι “των τής ήγεμονίας δουλειμάτων τε και πραγμάτων”²⁴. Επίσης γίνεται μνεία πολλών μετοχιών και κτημάτων της Μονής σε διάφορα μέρη και ιδιαίτερα των δύο μετοχιών στην περιοχή της Ξάνθης, του Αγίου Παντελεήμονος με τα αμέλια και τα περιδόλια και τα χωράφια που απέκτησε η Μονή “άπό προσενέξεως τής Άκροπολίτισσας”²⁵ και του μετοχίου του Περιθεωρίου, το οποίο ονομάζει, όπως και η Θεοδώρα Κομνηνή στο αφιερωτήριο έγγραφό της, μετόχι του Αγίου Γεωργίου²⁶.

Μπορεί εύκολα να επισημάνει κανείς στο χρυσοδούλλο αυτό, αφ' ενός μεν την ύπαρξη πολλών κτημάτων στην κατοχή της Μονής Βατοπαιδίου για την κάλυψη των υλικών και πνευματικών της αναγκών, την προσπάθεια των μοναχών και την αγωνία τους για την κατοχύρωση των κτημάτων τους, την αγάπη και εκτίμηση του Ανδρόνικου προς τη μοναστική πολιτεία και ειδικότερα προς τη Μονή Βατοπαιδίου, και αφ' ετέρου την ύπαρξη δύο μετοχιών του Βατοπαιδίου στην Ξάνθη, του Αγίου Παντελεήμονος και του Αγίου Γεωργίου, τα οποία πρέπει να ήσαν στην ίδια περιοχή. Και τούτο διότι, όπως φαίνεται, το πρώτο μετόχι το απέκτησε η Μονή από προσόδους της Ακροπολίτισσας, κάποιας πλούσιας πιθανόν κυρίας, της οποίας το όνομα αναφέρεται σε διζαντινό έγγραφο της εποχής εκείνης, που περιγράφει τα σύνορα του μετοχίου του Αγίου Γεωργίου στο Περιθεώριο. Το έγγραφο αυτό με πιθανή χρονολογία 1329, πρέπει να ανήκει στον Ανδρόνικο Γ' κάνει λόγο για αμέλια, χωράφια και μυλοτόπια του Αγίου Γεωργίου Καλαμιτζιώτη “εις τόν καταρρέοντα ποταμόν” πλησίον “τής γής τής Άκροπολίτισσας”, “Πλησίον τής δημοσίας οδοῦ... Ξανθείας άπερχομένης των... και τής έτέρας οδοῦ εις τό Καλαμύτζιν” επίσης για τον καθορισμό των συνόρων γίνεται αναφορά “στην άγνωστάτη έπισκοπή τής Άναστασιουπόλεως... πλησίον του άγίου Κήρυκος” ακόμη γίνεται λόγος για άλλο κτήμα που “κατά λόγον περιοσείας άπεοπάσθη άρτίως από τής γής τής Άκροπολίτισσας πλησίον... μέσον των δύο ρεουσών και τής οδοῦ

23. Αυτόθι, σ. 16.

24. Αυτόθι, σ. 17.

25. Αυτόθι, σ. 18.

26. Αυτόθι, σ. 18. Αναφέρεται δε επί λέξει: “Είς τό Περιθεώριον μετόχιον εις όνομα του Άγίου Γεωργίου μετά τής νομής και περιοχής αυτού και τής περί αυτό γής τής έπιλεγομένης του Σελαρίου. Κατέχουσι δε οι αυτοί μοναχοί και Πλανινήν εις τά δονά τής Ξανθείας έπιλεγομένην του Βου τό Πηγάδι ...”